

**БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ
НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ» НАПН УКРАЇНИ

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

«ПЕДАГОГІЧНА ІННОВАТИКА»

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ

А «Освіта»

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

А1 «Освітні науки»

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Другий (магістерський)

**Освітньо-професійна
програма**

Педагогіка вищої школи

Мова навчання

Українська

**БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ
НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою

**Білоцерківського інституту неперервної
професійної освіти**

«25» червня 2025 року протокол № 6

Введено в дію наказом директорки

**Білоцерківського інституту неперервної
професійної освіти**

від «26» червня 2025 року № 01-01/19-О.Д.

Директор

Вікторія СИДОРЕНКО

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПЕДАГОГІЧНА ІННОВАТИКА»**

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	А «Освіта»
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	А1 «Освітні науки»
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Другий (магістерський)
Освітньо-професійна програма	Педагогіка вищої школи
Мова навчання	Українська

Робочу програму з навчальної дисципліни «Педагогічна інноватика» складено відповідно до навчального плану освітньо-професійної програми «Педагогіка вищої школи» спеціальності А1 «Освітні науки» галузі знань А «Освіта» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти та з врахуванням вимог стандарту вищої освіти за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки для другого (магістерського) рівня вищої освіти (наказ Міністерства освіти і науки України від 11 травня 2021 року № 520).

Робочу програму розроблено на основі «Положення про робочу програму навчальної дисципліни у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти».

Автор-укладач робочої програми:

Кулішов Володимир Сергійович, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки, психології та менеджменту

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри
педагогіки, психології та менеджменту
Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти
(протокол № 6 від 03 червня 2025 р.)

Рекомендовано на засіданні Ради із забезпечення якості освітньої діяльності та
якості вищої освіти
Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти
(протокол № 9 від 13 червня 2025 р.)

Затверджено Вченою радою
Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти
(протокол № 6 від 25 червня 2025 р.)

Завідувач кафедри
педагогіки, психології та
менеджменту

Юлія ГЕРАСИМЕНКО

Гарант ОПП «Педагогіка
вищої школи», кандидат
педагогічних наук, доцент

Володимир КУЛІШОВ

ЗМІСТ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	5
2. МЕТА І ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	5
3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.....	6
4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПЕДАГОГІЧНА ІННОВАТИКА».....	7
5. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	9
6. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	9
7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ.....	14
8. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ.....	15
9. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ.....	16
10. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ.....	16
11. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ І ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ.....	18
12. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ІЗ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПЕДАГОГІЧНА ІННОВАТИКА».....	19
13. ЗАРАХУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ, ОТРИМАНИХ ЗДОБУВАЧАМИ ШЛЯХОМ ФОРМАЛЬНОЇ, НЕФОРМАЛЬНОЇ ТА ІНФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	21
14. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ.....	22

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Шифр та найменування галузі знань, спеціальності, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		заочна форма навчання
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 3	Галузь знань А «Освіта»	Обов'язкова
		<i>Рік підготовки:</i>
Загальна кількість академічних годин – 90	Спеціальність А1 «Освітні науки»	1
		<i>Семестр</i>
		1
		<i>Лекції</i>
		8 год.
	Другий (магістерський) рівень вищої освіти	<i>Практичні</i>
		8 год.
		<i>Самостійна робота</i>
		74 год.
		Підсумковий контроль: екзамен

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення навчальної дисципліни – оволодіння здобувачами освіти загальними засадами педагогічної інноватики, змістом та структурою інноваційної педагогічної діяльності, сучасними технологіями навчання; формування умінь дослідження, проектування, управління та експертизи педагогічних інновацій, творчого мислення, готовності до інноваційної професійної діяльності.

Завдання вивчення навчальної дисципліни:

- розширити уявлення здобувачів освіти про розвиток інноваційних процесів в освіті;
- збагатити уявлення про сутність інноваційної педагогічної діяльності;
- виробити вміння орієнтуватися у різних видах інноваційної діяльності;
- формувати вміння застосовувати отримані знання у різних сферах інноваційної діяльності: педагогічний процес, інноваційна поведінка, спілкування, міжособистісні та міжгрупові стосунки в інноваційному освітньому середовищі;
- формувати вміння вибирати методики діагностики рівня особистісного і пізнавального рівня здобувачів освіти;

- виробити вміння відбирати та оцінювати педагогічні інновації відповідно до цілей і завдань освітнього процесу, урахування рівня підготовки здобувачів освіти;
- формувати вміння самостійно розробляти педагогічні інновації відповідно до цілей і завдань освітньої діяльності;
- виробити вміння творчої реалізації педагогічних інновацій в освітньому процесі закладу освіти;
- формувати готовність майбутніх магістрів до інноваційної професійної діяльності.

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен **знати:**

- сутність, зміст і категоріальний апарат педагогічної інноватики;
- теоретико-методологічні засади інноваційної діяльності в освіті, її закономірності та принципи;
- етапи інноваційного освітнього процесу;
- класифікації педагогічних інновацій;
- типологію інноваційних підходів у сучасній освіті;
- інноваційні педагогічні технології та їх класифікацію;
- нормативно-правові засади інноваційної освітньої діяльності в освіті

України;

- психолого-педагогічні умови готовності викладача до інноваційної діяльності.

уміти:

- аналізувати інноваційні процеси в освіті, визначати їх актуальність та доцільність у конкретному освітньому середовищі;
- досліджувати та проєктувати педагогічні інновації;
- застосовувати інноваційні педагогічні технології у професійній діяльності;
- організовувати та супроводжувати інноваційну діяльність у закладі освіти;
- проводити апробацію педагогічних нововведень та здійснювати їх методичне забезпечення;
- здійснювати експертний аналіз освітніх інновацій;
- формувати готовність учасників освітнього процесу до інноваційної діяльності;
- презентувати результати інноваційної освітньої діяльності.

Набуття компетентностей

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати проблеми, задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері освітніх, педагогічних наук.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК9. Здатність працювати в міжнародному контексті.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК1. Здатність проектувати і досліджувати освітні системи.

СК2. Здатність застосовувати та розробляти нові підходи до вирішення задач дослідницького та/або інноваційного характеру в сфері освіти й педагогіки.

СК4. Здатність здійснювати експертизу та надавати консультації з питань освітньої політики та інновацій в освіті.

СК5. Здатність розробляти і реалізовувати нові освітні інструменти, проекти та інтегрувати їх в освітнє середовище закладу освіти.

СК8. Здатність інтегрувати знання у сфері освіти/педагогіки та розв'язувати складні задачі у мультидисциплінарних та міждисциплінарних контекстах.

Програмні результати навчання (РН):

РН1. Знати на рівні новітніх досягнень концепції розвитку освіти і педагогіки, методологію відповідних досліджень.

РН5. Організовувати освітній процес на основі студентоцентрованого, компетентнісного, контекстного підходів та сучасних досягнень освітніх, педагогічних наук, управляти навчально-пізнавальною діяльністю, об'єктивно оцінювати результати навчання здобувачів освіти.

РН6. Розробляти та реалізовувати інноваційні й дослідницькі проекти у сфері освіти/педагогіки та міждисциплінарного рівня із дотриманням правових, соціальних, економічних, етичних норм.

РН11. Здійснювати консультативну діяльність у сфері освітніх, педагогічних наук.

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПЕДАГОГІЧНА ІННОВАТИКА»

Тема 1. Сутність педагогічної інноватики як науки

Передумови виникнення педагогічної інноватики. Сутність педагогічної інноватики. Характеристика основних категорій та понять педагогічної інноватики. Класифікація педагогічних інновацій. Загальна характеристика інноваційних процесів в системі вищої освіти. Структура інноваційного освітнього процесу.

Тема 2. Інноваційні тенденції сучасної вітчизняної освіти

Інноваційність як ознака сучасності. Співіснування двох стратегій організації навчання – традиційної та інноваційної. Інновації та глобальні

освітні тенденції. Пріоритетні завдання сучасної освіти в контексті інноваційних змін у педагогічній теорії та практиці. Державна інноваційна політика в галузі освіти. Роль педагогів-новаторів у розвитку вітчизняної педагогіки. Проблеми сучасної освіти в Україні: причини виникнення та шляхи подолання. Інноваційний потенціал сучасного вітчизняного педагога. Нормативно-правове забезпечення інноваційного освітнього процесу.

Тема 3. Технологічний підхід в освіті

Технологічний підхід у сучасному освітньому середовищі. Історія виникнення технологічного підходу. Становлення та розвиток педагогічних технологій. Педагогічна технологія: поняття, сутність, особливості. Класифікація інноваційних педагогічних технологій. Поняття авторської педагогічної технології.

Тема 4. Типологія інноваційних підходів у сучасній освіті

Інноваційна діяльність педагога – передумова його конкурентоздатності. Етапи інноваційної педагогічної діяльності. Інноваційні заклади освіти в Україні. Компетентнісний підхід в освіті як системна інновація. Пріоритетні завдання сучасної освіти в контексті інноваційних змін. Інтеграція в освіті. Інтегроване навчання: діяльнісний та тематичний підходи. Роль і місце інтеграції у сучасному освітньому середовищі. Сутність та особливості інтегрованого навчання. Переваги інтегрованого навчання.

Тема 5. Інноваційні педагогічні технології та їх використання у вищій школі

Характеристика основних інноваційних педагогічних технологій. Методика впровадження інноваційних педагогічних технологій в освітній процес закладу вищої освіти. Умови їх результативного застосування. Професійна готовність викладача до інноваційної освітньої діяльності. Педагогічні інновації в ракурсі перспективного педагогічного досвіду. Оцінювання ефективності інноваційних педагогічних технологій.

Тема 6. Проектна технологія навчання

Сутність та мета проектного навчання. Типи проектів. Основні етапи проектної діяльності. Методика виконання проектів. Особливості використання проектної технології в освітньому процесі закладу вищої освіти. Роль педагога у проектній діяльності здобувачів освіти. Критерії оцінювання проектної діяльності здобувачів освіти. Переваги та недоліки проектної технології навчання.

Тема 7. Технології інтерактивного та особистісно орієнтованого навчання як інноваційний спосіб організації освітнього процесу

Сутність інтерактивного навчання. Мета та завдання інтерактивного навчання. Опис технологій інтерактивного навчання. Форми інтерактивного навчання. Поняття особистісно-орієнтованої освіти та навчання. Дослідження проблеми особистісно-орієнтованої освіти. Сутність, мета і завдання особистісно-орієнтованої освіти та навчання. Моделі та технології особистісно-орієнтованого навчання. Активні методи як невід’ємні складові особистісно-орієнтованого навчання.

Тема 8. Технології проблемного навчання та розвитку творчої особистості

Технологія проблемного навчання: основні характеристики. Педагогічні функції проблемного навчання. Розвиток критичного мислення у процесі проблемного навчання. Етапи проблемного навчання. Рівні проблемності. Інноваційні методи проблемного навчання. Технологія розвитку творчої особистості: особливості впровадження.

5. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів, тем	Усього	Кількість годин			
		Заочна форма			Самостійна робота
		Лекції	Практичні	Семинарські	
Тема 1. Сутність педагогічної інноватики як науки		2			
Тема 2. Інноваційні тенденції сучасної вітчизняної освіти			2		12
Тема 3. Технологічний підхід в освіті		2			
Тема 4. Типологія інноваційних підходів у сучасній освіті			2		12
Тема 5. Інноваційні педагогічні технології та їх використання у вищій школі		2			12
Тема 6. Проєктна технологія навчання			2		12
Тема 7. Технології інтерактивного та особистісно орієнтованого навчання як інноваційний спосіб організації освітнього процесу		2			13
Тема 8. Технології проблемного навчання та розвитку творчої особистості			2		13
Разом	90	8	8		74

6. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Лекції

Тема і зміст лекції	К-ть годин
<p>Тема 1. Сутність педагогічної інноватики як науки Передумови виникнення педагогічної інноватики. Сутність педагогічної інноватики. Характеристика основних категорій та понять педагогічної інноватики. Класифікація педагогічних інновацій. Загальна характеристика інноваційних процесів в системі вищої освіти. Структура інноваційного освітнього процесу.</p>	2
<p>Тема 3. Технологічний підхід в освіті Технологічний підхід у сучасному освітньому середовищі. Історія виникнення технологічного підходу. Становлення та розвиток педагогічних технологій. Педагогічна технологія: поняття, сутність, особливості. Класифікація інноваційних педагогічних технологій. Поняття авторської педагогічної технології.</p>	2
<p>Тема 5. Інноваційні педагогічні технології та їх використання у вищій школі Характеристика основних інноваційних педагогічних технологій. Методика впровадження інноваційних педагогічних технологій в освітній процес закладу вищої освіти. Умови їх результативного застосування. Професійна готовність викладача до інноваційної освітньої діяльності. Педагогічні інновації в ракурсі перспективного педагогічного досвіду. Оцінювання ефективності інноваційних педагогічних технологій.</p>	2
<p>Тема 7. Технології інтерактивного та особистісно орієнтованого навчання як інноваційний спосіб організації освітнього процесу Сутність інтерактивного навчання. Мета та завдання інтерактивного навчання. Опис технологій інтерактивного навчання. Форми інтерактивного навчання. Поняття особистісно-орієнтованої освіти та навчання. Дослідження проблеми особистісно-орієнтованої освіти. Сутність, мета і завдання особистісно-орієнтованої освіти та навчання. Моделі та технології особистісно-орієнтованого навчання. Активні методи як невід'ємні складові особистісно-орієнтованого навчання.</p>	2

6.2. Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
1	<p>Тема 2. Інноваційні тенденції сучасної вітчизняної освіти Інноваційність як ознака сучасності. Співіснування двох стратегій організації навчання – традиційної та інноваційної. Інновації та глобальні освітні тенденції. Пріоритетні завдання</p>	2

	сучасної освіти в контексті інноваційних змін у педагогічній теорії та практиці. Державна інноваційна політика в галузі освіти. Роль педагогів-новаторів у розвитку вітчизняної педагогіки. Проблеми сучасної освіти в Україні: причини виникнення та шляхи подолання. Інноваційний потенціал сучасного вітчизняного педагога. Нормативно-правове забезпечення інноваційного освітнього процесу.	
2	Тема 4. Типологія інноваційних підходів у сучасній освіті Інноваційна діяльність педагога – передумова його конкурентоздатності. Етапи інноваційної педагогічної діяльності. Інноваційні заклади освіти в Україні. Компетентнісний підхід в освіті як системна інновація. Пріоритетні завдання сучасної освіти в контексті інноваційних змін. Інтеграція в освіті. Інтегроване навчання: діяльнісний та тематичний підходи. Роль і місце інтеграції у сучасному освітньому середовищі. Сутність та особливості інтегрованого навчання. Переваги інтегрованого навчання.	2
3	Тема 6. Проєктна технологія навчання Сутність та мета проєктного навчання. Типи проєктів. Основні етапи проєктної діяльності. Методика виконання проєктів. Особливості використання проєктної технології в освітньому процесі закладу вищої освіти. Роль педагога у проєктній діяльності здобувачів освіти. Критерії оцінювання проєктної діяльності здобувачів освіти. Переваги та недоліки проєктної технології навчання.	2
4	Тема 8. Технології проблемного навчання та розвитку творчої особистості Технологія проблемного навчання: основні характеристики. Педагогічні функції проблемного навчання. Розвиток критичного мислення у процесі проблемного навчання. Етапи проблемного навчання. Рівні проблемності. Інноваційні методи проблемного навчання. Технологія розвитку творчої особистості: особливості впровадження.	2

6.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
1	Тема 2. Інноваційні тенденції сучасної вітчизняної освіти 2.1. Підготувати есе (1–2 сторінки) на тему «Інноваційність як ознака сучасної освіти» у якому: розкрити сутність інноваційності як характеристики сучасного суспільства; проаналізувати співіснування традиційної та інноваційної стратегій організації навчання; обґрунтувати, чи є їх	12

	<p>протиставлення доцільним, або можливий їх синтез. У висновках визначити власну позицію щодо оптимальної моделі розвитку освіти в Україні.</p> <p>2.2. Підготувати порівняльну таблицю або аналітичну довідку, у якій: визначити 5–7 глобальних освітніх тенденцій (цифровізація, компетентнісний підхід, інтернаціоналізація тощо); показати, як вони реалізуються в українській системі освіти; окреслити проблеми та перспективи їх упровадження. Зробити короткий висновок щодо готовності вітчизняної освіти до глобальних викликів.</p> <p>2.3. Підготувати мультимедійну презентацію про одного з відомих українських педагогів-новаторів (наприклад, Василь Сухомлинський або Антон Макаренко). Розкрити: сутність їх педагогічних ідей; інноваційність підходів; актуальність їх спадщини для сучасної освіти. Зробити висновок про роль особистості педагога у розвитку інноваційного потенціалу освіти.</p>	
2	<p>Тема 4. Типологія інноваційних підходів у сучасній освіті</p> <p>4.1. Скласти структурну схему (таблицю або ментальну карту), у якій: виокремити основні інноваційні підходи (компетентнісний, діяльнісний, інтегрований, особистісно орієнтований, цифровий тощо); визначити їх ключові ознаки; навести приклади реалізації кожного підходу в сучасній українській освіті.</p> <p>4.2. Підготувати аналітичну довідку про один з вітчизняних інноваційних закладів освіти. У роботі визначити: які інноваційні підходи реалізуються; у чому полягає їх конкурентна перевага; які результати це дає для здобувачів освіти.</p> <p>4.3. Розробити фрагмент інтегрованого заняття (тема, мета, компетентності, методи, види діяльності здобувачів). Обов'язково обґрунтувати вибір діяльнісного або тематичного підходу; показати міжпредметні зв'язки; визначити очікувані результати навчання. Додати пояснювальну записку (1–2 сторінки) щодо переваг інтегрованого навчання.</p>	12
3	<p>Тема 5. Інноваційні педагогічні технології та їх використання у вищій школі</p> <p>5.1. Обрати 3–4 інноваційні педагогічні технології та підготувати порівняльну таблицю, у якій визначити: сутність технології; цілі та освітні результати; переваги й можливі обмеження у вищій школі; умови результативного застосування. Сформулювати висновок щодо доцільності їх використання в магістерській підготовці.</p> <p>5.2. Розробити фрагмент лекції або практичного заняття з використанням однієї інноваційної технології.</p>	12

	<p>Обов'язково визначити: мету та компетентності; етапи заняття; методи та цифрові інструменти; способи оцінювання результатів навчання.</p> <p>5.3. Проаналізувати приклад упровадження інноваційної технології в одному із закладів вищої освіти України (можна на основі відкритих джерел або власного досвіду). У роботі визначити сутність інновації; охарактеризувати педагогічні умови її успішності; оцінити ефективність (якісні та кількісні показники). Сформулювати рекомендації щодо поширення цього досвіду.</p>	
4	<p>Тема 6. Проектна технологія навчання</p> <p>6.1. Обрати навчальну дисципліну (за фахом) і розробити паспорт проекту, у якому визначити: тему та актуальність; мету і завдання; тип проекту (дослідницький, практико-орієнтований, інформаційний, міждисциплінарний тощо); очікувані результати (компетентності); кількість учасників; кінцевий продукт проекту; тривалість і форму презентації результатів.</p> <p>6.2. Підготувати порівняльну таблицю, у якій: визначити переваги проектного навчання (розвиток критичного мислення, самостійності, soft skills, інтеграція знань тощо); окреслити можливі труднощі впровадження у ЗВО (часові ресурси, неготовність студентів, складність оцінювання); запропонувати шляхи мінімізації недоліків.</p> <p>6.3. Розробити короткий освітній міні-проект (1–2 тижні реалізації) для студентів магістратури за фаховою спрямованістю. Обґрунтувати доцільність використання проектної технології саме на другому (магістерському) рівні вищої освіти та визначити її вплив на професійну підготовку майбутніх фахівців.</p>	12
5	<p>Тема 7. Технології інтерактивного та особистісно орієнтованого навчання як інноваційний спосіб організації освітнього процесу</p> <p>7.1. Скласти аналітичну таблицю, у якій: визначити сутність інтерактивного навчання; порівняти його з традиційною моделлю організації освітнього процесу; окреслити переваги та можливі труднощі впровадження у ЗВО. У висновках сформулювати умови результативного застосування інтерактивних технологій.</p> <p>7.2. Розробити модель заняття або навчального модуля на засадах особистісно орієнтованого підходу. Обов'язково передбачити урахування індивідуальних освітніх потреб здобувачів; варіативність завдань; диференціацію та індивідуалізацію навчання; активні методи роботи. Обґрунтувати вибір технологій і пояснити, як вони сприяють</p>	13

	розвитку особистості здобувача. 7.3. Проаналізувати приклад застосування особистісно орієнтованих технологій у конкретному закладі вищої освіти (на основі власного досвіду або відкритих джерел). Визначити які моделі та технології реалізуються; які результати це дає для розвитку здобувачів; які труднощі виникають у практиці впровадження. Сформулювати рекомендації щодо вдосконалення освітнього процесу.	
6.	Тема 8. Технології проблемного навчання та розвитку творчої особистості 8.1. Скласти детальний план проведення заняття за технологією проблемного навчання з урахуванням основних етапів: створення проблемної ситуації; усвідомлення проблеми; висування гіпотез; пошук шляхів розв'язання; перевірка та рефлексія. До кожного етапу запропонувати конкретні методи й форми роботи (дискусія, аналіз кейсу, дослідницьке завдання тощо). 8.2. Розробити проблемну ситуацію для конкретної навчальної дисципліни у ЗВО. У роботі визначити: навчальну тему; формулювання проблемного запитання або завдання; рівень проблемності (репродуктивний, частково-пошуковий, дослідницький); очікувані результати навчання. Пояснити, у чому полягає педагогічна доцільність запропонованої проблемної ситуації. 8.3. Розробити модель заняття або навчального модуля, спрямованого на розвиток творчого потенціалу здобувачів освіти. У розробці передбачити використання відкритих завдань; стимулювання генерації ідей; рефлексію та самооцінювання результатів. Обґрунтувати, як запропоновані методи сприяють формуванню творчої, ініціативної та критично мислячої особистості.	13

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Для активізації процесу навчання здобувачів освіти в ході вивчення дисципліни «**Педагогічна інноватика**» застосовується комплексний підхід, що поєднує різноманітні навчальні технології і засоби.

На лекціях матеріал структурується чітко і зрозуміло, відповідно до тем дисципліни. Увага здобувачів освіти зосереджується на ключових концепціях інноваційних освітніх процесів у вищій школі. Застосовуються переважно пояснювально-ілюстративні та проблемно-пошукові методи, що поєднуються з елементами інтерактивної взаємодії. Лекції проводяться у формі проблемної, інтерактивної, мультимедійної лекції з використанням дискусійних запитань, міні-опитувань і аналізу педагогічних інновацій. Важливе місце посідають методи активізації пізнавальної діяльності (рефлексія, мозковий штурм, робота

з прикладами з практики ЗВО). Для покращення сприйняття інформації активно використовуються візуальні матеріали: мультимедійні презентації, схеми, нормативно-правові документи, моделі.

Під час практичних занять застосовуються словесні та практичні методи навчання, широко використовуються інтерактивні методи, які спрямовані на формування у здобувачів вищої освіти здібностей пізнання та зорієнтовані на взаємодію учасників освітнього процесу, а саме: дискусії, індивідуальна та командна форма роботи, кейси, тренінгові вправи, мозкові штурми, дебати. Широко використовуються моделювання професійних ситуацій, ділові та рольові ігри, дослідницькі та рефлексивні методи, робота в малих групах, кейс-метод. Застосовується проблемно-орієнтоване навчання для розв'язання педагогічних проблем та обговорення проблемних ситуацій з педагогічної інноватики, прогнозування шляхів їх вирішення.

Самостійна робота базується на наочних та практичних методах навчання і направлена на самостійне оволодіння здобувачами вищої освіти знаннями, розвиток дослідницьких навичок, створення аналітичних оглядів, порівняльних таблиць, написання есе, аналіз педагогічних ситуацій та кейсів, підготовку планів лекцій і практичних занять, розроблення методичних матеріалів, виконання письмових творчих робіт, міні-проектів за темами навчальної дисципліни.

В умовах дистанційної моделі навчання активно використовуються сучасні технології. Інтерактивні лекції та семінари проводяться з допомогою хмарного сервісу Microsoft Teams платформи Office 365. Платформа Microsoft Teams застосовується для виконання самостійних дослідницьких і тестових завдань. Для оперативного зв'язку та обміну матеріалами використовується месенджер Viber. Онлайн-опитування та тестування проводяться за допомогою Google Forms.

8. ФОРМИ ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Поточний контроль з навчальної дисципліни «Педагогічна інноватика» включає *поточне оцінювання* (з тем, визначених для аудиторного обговорення і самостійного опрацювання).

Поточний контроль передбачає оцінювання:

- результатів аналізу навчально-методичних і довідкових матеріалів;
- участі в дискусії під час лекційних занять;
- підготовки виступу до занять із презентацією (чи без);
- підготовки індивідуальних дослідницьких та творчих завдань за вибором здобувачів вищої освіти.

Конкретні форми поточного контролю.

Усні форми поточного контролю: фронтальне опитування з ключових питань, індивідуальне усне опитування після аналізу практичних кейсів та педагогічних ситуацій, участь у дискусіях і обговореннях, аргументування позиції у міні-дебатах на занятті.

Письмові форми поточного контролю: аналітичні роботи за науковими джерелами з педагогічної інноватики, на основі аналізу нормативно-правових документів, письмові аналізи педагогічних кейсів, оцінювання індивідуальних завдань, есе, тестові завдання (вибір однієї відповіді, множинний вибір, встановлення відповідності).

Практичні форми поточного контролю: моделювання та аналіз педагогічних ситуацій, освітніх інновацій, створення освітніх міні-проектів, мікрОВикладання, підготовка та презентація фрагментів занять, моделювання групової командної роботи, формулювання результатів навчання.

Презентації з використанням мультимедійних засобів: представлення результатів аналізу професійно-педагогічних ситуацій.

Підсумковий контроль навчальної діяльності студентів здійснюється у формі екзамену. Екзамен включає:

- теоретичні питання для перевірки знання основних концепцій, категорій, змісту та процесів педагогічної інноватики;
- практичні завдання для демонстрації вмінь аналізувати інноваційні процеси в освіті, педагогічні концепції, професійно-педагогічні проблемні ситуації, нормативно-правову документацію.

9. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Бали за лекції враховують такі показники: активність участі здобувача у дискусіях, самостійна підготовка виступів з тем, винесених на самостійне опрацювання, виконання завдань для самоперевірки, опрацювання додаткових матеріалів з тем курсу.

Бали на практичному занятті здобувачі вищої освіти отримують за виконання практичних завдань, усні виступи з доповіддю, опрацювання джерел, розробку та захист індивідуальних або групових міні-проектів, підготовку презентацій за обраними темами, активність під час дискусій і виконання практичних завдань (аналіз кейсів, рольові ігри).

Бали за самостійну роботу враховують: виконання дослідницьких і творчих завдань індивідуально й колективно, написання есе, підготовку презентацій (інших візуальних матеріалів з дисципліни), опрацювання навчально-методичних і довідкових джерел, активність самостійної пошукової роботи.

10. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання результатів роботи здобувачів освіти відбувається за **100 бальною шкалою**. Вага оцінки за кожен вид навчальної роботи та відповідну тему відображена у таблиці.

**Розподіл балів, що присвоюється здобувачам вищої освіти
за підсумкового контролю «екзамен»**

№ теми	1	2	3	4	5	6	7	8	Разом
Види навчальної роботи									
Лекції	1		1		1		1		4
Практичні заняття		7		7		7		7	28
Самостійна робота		6		6	6	6	7	7	38
Екзамен									30
Загальний бал									100

Критерії оцінювання результатів навчання

Поточний контроль успішності здобувачів вищої освіти здійснюється за 100 бальною шкалою згідно наступних критеріїв:

«90-100 балів» – здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей (в т. ч. у вигляді мультимедійних презентацій), глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.

«82-89 балів» – здобувач вищої освіти достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей (в т. ч. у вигляді мультимедійних презентацій), в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.

«74-81 балів» – здобувач вищої освіти у переважній більшості володіє навчальним матеріалом, викладає його під час усних виступів та письмових відповідей (в т. ч. у вигляді мультимедійних презентацій), в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому більшість обов'язкової літератури. Але при викладанні питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неточності та помилки.

«60-73 балів» – здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей (в т. ч. у вигляді мультимедійних презентацій), але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.

«Менше 60 балів» – здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.

Додаткові бали до поточного контролю здобувач освіти може отримати, пройшовши навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах предмету вивчення дисципліни протягом навчального семестру, взявши участь у науковому, освітньому чи прикладному проєкті, який відповідає предмету дисципліни чи підготувавши дайджест (добір уривків з різних джерел на певну тематику). У форматі дайджестів можна зробити системний аналіз будь-якого теоретичного положення, розкрити різні точки зору на будь-яку проблему, тему, питання і зробити узагальнювальні висновки:

2 бали – нараховується здобувачам освіти, які пройшли навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах предмету вивчення дисципліни впродовж навчального семестру.

2 бали – нараховується здобувачам освіти, які взяли участь у науковому, освітньому чи прикладному проєкті, який відповідає предмету дисципліни.

1 бал – нараховується здобувачам освіти, які підготували дайджест на певну тематику в межах вивчення дисципліни.

Шкала оцінювання успішності здобувачів вищої освіти

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	задовільно
60 – 63	E	
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. ПЕРЕЛІК НАОЧНО-ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення дисципліни використовується система інформаційних ресурсів: дидактичні, програмні, мережа Інтернет, бібліографічні, бібліотечні. Серед них інтернет-ресурси, періодичні видання, наукові праці професорсько-викладацького складу, тези та матеріали наукових конференцій.

Засоби унаочнення та взаємодії:

1. Мультимедійні презентації в програмах Microsoft Office Power Point, Canva.

2. Відеоматеріали з каналу Ютуб та публічні відеолекції в записі.
3. Роздавальні матеріали – табличні і схематичні основи, інфографіка тощо.
4. Засоби зворотного зв'язку – хмарний сервіс Microsoft Teams платформи Office 365, сайт для інтерактивних презентацій і голосування Mentimeter.
5. В умовах дистанційного навчання – застосунки платформи для відеоконференцій хмарного сервісу Microsoft Teams платформи Office 365, Навчально-інформаційний портал БІНПО, єдина освітньо-цифрова екосистема БІНПО.

Необхідне матеріально-технічне забезпечення з використанням технологій дистанційного навчання:

- мережа Інтернет, електронні пристрої, у т.ч. персональні.

**12. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПЕДАГОГІЧНА ІННОВАТИКА»**

1. Охарактеризуйте передумови виникнення педагогічної інноватики.
2. Розкрийте сутність педагогічної інноватики.
3. Дайте характеристику основних категорій та понять педагогічної інноватики.
4. Представте класифікацію педагогічних інновацій.
5. Дайте загальну характеристику інноваційних процесів в системі вищої освіти.
6. Проаналізуйте структуру інноваційного освітнього процесу.
7. Проаналізуйте співіснування двох стратегій організації навчання – традиційної та інноваційної.
8. Охарактеризуйте інновації та глобальні освітні тенденції.
9. Визначте пріоритетні завдання сучасної освіти в контексті інноваційних змін у педагогічній теорії та практиці.
10. Охарактеризуйте основні аспекти державної інноваційної політики в галузі освіти.
11. Розкрийте роль педагогів-новаторів у розвитку вітчизняної педагогіки.
12. Проаналізуйте проблеми сучасної освіти в Україні: причини виникнення та шляхи подолання.
13. Охарактеризуйте інноваційний потенціал сучасного вітчизняного педагога.
14. Проаналізуйте нормативно-правове забезпечення інноваційного освітнього процесу в Україні.
15. Охарактеризуйте технологічний підхід у сучасному освітньому середовищі.
16. Опишіть становлення та розвиток педагогічних технологій.
17. Розкрийте сутність та особливості педагогічної технології.
18. Представте класифікацію інноваційних педагогічних технологій.
19. Розкрийте сутність поняття авторської педагогічної технології.
20. Проаналізуйте етапи інноваційної педагогічної діяльності.

21. Охарактеризуйте та наведіть приклади інноваційних закладів освіти в Україні.
22. Дайте визначення компетентнісному підходу в освіті як системній інновації.
23. Проаналізуйте пріоритетні завдання сучасної освіти в контексті інноваційних змін.
24. Визначте сутність інтеграції в освіті. Охарактеризуйте діяльнісний та тематичний підходи в інтегрованому навчанні.
25. Розкрийте роль і місце інтеграції у сучасному освітньому середовищі.
26. Проаналізуйте особливості інтегрованого навчання та його переваги.
27. Дайте характеристику основних інноваційних педагогічних технологій.
28. Опишіть методику впровадження інноваційних педагогічних технологій в освітній процес закладу вищої освіти.
29. Назвіть умови результативного застосування інноваційних педагогічних технологій.
30. Проаналізуйте основні аспекти професійної готовності викладача до інноваційної освітньої діяльності.
31. Опишіть методику оцінювання ефективності інноваційних педагогічних технологій.
32. Розкрийте сутність та мету проєктного навчання.
33. Дайте характеристику типів проєктів.
34. Проаналізуйте основні етапи проєктної діяльності.
35. Опишіть методику виконання проєктів.
36. Проаналізуйте особливості використання проєктної технології в освітньому процесі закладу вищої освіти.
37. Опишіть роль педагога у проєктній діяльності здобувачів освіти.
38. Визначте критерії оцінювання проєктної діяльності здобувачів освіти.
39. Проаналізуйте переваги та недоліки проєктної технології навчання.
40. Розкрийте сутність, мету та завдання інтерактивного навчання.
41. Охарактеризуйте особливості технологій інтерактивного навчання.
42. Проаналізуйте форми інтерактивного навчання.
43. Розкрийте сутність поняття особистісно-орієнтованої освіти та навчання.
44. Проаналізуйте проблеми особистісно-орієнтованої освіти.
45. Визначте сутність, мету і завдання особистісно-орієнтованої освіти та навчання.
46. Охарактеризуйте моделі та технології особистісно-орієнтованого навчання.
47. Охарактеризуйте активні методи як невід'ємні складові особистісно-орієнтованого навчання.
48. Назвіть основні характеристики технології проблемного навчання.
49. Охарактеризуйте педагогічні функції проблемного навчання.
50. Визначте сутність поняття «критичне мислення» та опишіть його розвиток у процесі проблемного навчання.

51. Охарактеризуйте етапи проблемного навчання та рівні проблемності.
52. Проаналізуйте інноваційні методи проблемного навчання.
53. Дайте визначення технології розвитку творчої особистості.
54. Проаналізуйте особливості впровадження технології розвитку творчої особистості у закладі вищої освіти.

13. ЗАРАХУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ, ОТРИМАНИХ ЗДОБУВАЧАМИ ШЛЯХОМ ФОРМАЛЬНОЇ, НЕФОРМАЛЬНОЇ ТА ІНФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ

Відповідно до Порядку реалізації права на академічну мобільність (Постанова Кабміну від 12 серпня 2015 року № 579), «Положення про організацію освітнього процесу у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти», «Порядку визнання у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та інформальної освіти», «Положення про індивідуальну освітню траєкторію здобувачів вищої освіти» часткове зарахування результатів навчання можливе в результаті проходження освітніх курсів на платформах та отримання відповідних сертифікатів, зокрема:

1. Ключові уміння 21-го століття

<https://study.ed-era.com/uk/courses/course/5135>

2. Інтерактивне навчання – активність без втоми: від мотивації до рефлексії

<https://naurok.com.ua/learn/interaktivne-navchannya---aktivnist-bez-vtomi-vid-motivaci-do-refleksi-37>

3. Проектний метод навчання

<https://naurok.com.ua/learn/vikoristannya-instrumentiv-fasilitaci-v-osvitnomu-procesi-40>

4. Освітні інструменти критичного мислення

<https://prometheus.org.ua/prometheus-free/osvitni-instrumenty-krytychnoho-myslennya/>

5. Дизайн-мислення для інновацій

<https://prometheus.org.ua/prometheus-free/design-thinking-for-innovation/>

6. Higher Education Didactics for Sustainability

<https://eunice-university.eu/higher-education-didactics-sustainability/>

7. Interdisciplinary Learning: Working Across Disciplines

<https://www.futurelearn.com/courses/interdisciplinary-learning-working-across-disciplines>

8. Innovative Teaching: Engaging Adult Learners with Active Learning

<https://www.futurelearn.com/courses/engaging-adult-learners-with-active-learning>

Часткове зарахування результатів навчання з певних тем дисципліни можливе за участі здобувача освіти в Міжнародних, Всеукраїнських, регіональних наукових конференціях, семінарах, майстеркласах, програмах міжнародного стажування з отриманням сертифікату в межах предмету вивчення дисципліни.

14. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Вербівський Д.С. Інноваційні технології: теоретичний аспект : навч.-метод. посіб. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. Івана Франка, 2025. 221 с. URL: <https://eprints.zu.edu.ua/45687/1/1.pdf>
2. Інноваційні освітні технології : навчально-методичний посібник / упорядник Л. М. Прокопів. Івано-Франківськ, 2020. 172 с.
3. Інноваційні технології в освітньому процесі / І.В. Хом'юк, В.А. Петрук, О.А. Голюк, В.В. Хом'юк: монографія. Вінниця: ВНТУ, 2020. 88 с.
4. Інноваційні технології в сучасному освітньому просторі: колективна монографія / За заг. редакцією Г.Л. Єфремової. Суми: Вид-во СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2020. 444 с. URL: <https://surl.li/rwmwkc>
5. Кулішов В.С. Дидактика вищої школи: навчально-методичний посібник. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2022. 142 с. URL: <https://surl.li/zidfip>
6. Кулішов В.С. Педагогічна інноватика: методичні рекомендації до виконання самостійної роботи з дисципліни. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2024. 15 с. URL: <https://surl.li/tpcqtd>
7. Лаппо В.В. Педагогічна інноватика: навчально-методичний посібник. ІваноФранківськ : НАІР, 2020. 360 с.
8. Основи педагогіки та інноваційні технології у вищій школі : Навчально-методичний посібник для здобувачів ступеня доктора філософії (PhD) за третім (освітньо-науковим) рівнем у галузі знань 22 «Охорона здоров'я / уклад. Л. І. Васецька. 2-е вид., доповн. і перероб. Запоріжжя : ЗДМФУ, 2023. 145 с. URL: <https://surl.lt/fvgvep>
9. Педагогічна інноватика : навчально-методичний посібник / М.В. Братко, М.В. Козир. К.: Київ . унт ім . Б . Грінченка, 2021 . 272 с. URL: <https://surl.lt/dytlmw>
10. Bond M., Bedenlier S. Facilitating Student Engagement Through Educational Technology: Towards a Conceptual Framework. Journal of Interactive Media in Education. 2019. Vol. 2019, no. 1. DOI: <https://doi.org/10.5334/jime.528>
11. Desiatov T. Strategies and innovative technologies of organizing educational process in higher schools in conditions of unexpected challenges. Cherkasy University Bulletin: Pedagogical Sciences. 2020. No. 2. P. 5–10. DOI: <https://doi.org/10.31651/2524-2660-2020-2-5-10>

Допоміжні

1. Актуальні проблеми розвитку вищої освіти: навчально-методичний

посібник / За заг. редакцією проф. В. Стинської, доц. Л. Прокопів / Автор. кол.: Т. Завгородня, З. Нагачевська, Б. Савчук, В. Стинська, І. Стражнікова, І. Єгорова, В. Ковальчук, Л. Прокопів, Н. Салига. Івано-Франківськ, 2021. 430 с.

2. Вербівський Д.С. Інноваційні технології в закладі вищої освіти. *Науковий вісник Ужгородського університету. серія: «Педагогіка. Соціальна робота»*. 2023. Випуск 2 (53). С. 29-33. DOI: 10.24144/2524-0609.2023.53.30-33

3. Гуцол М. І., Чурпій І. К., Куравська Ю. С. Впровадження інноваційних технологій у вищу освіту України: проблеми та перспективи. *Педагогічна академія: наукові записки*. 2024. № 32. С. 112–119.

4. Єрмоленко А., Кулішов В., Шевчук С. Розвиток інноваційної компетентності сучасного педагога професійної школи. *Імідж сучасного педагога*. 2020. № 5 (194). С. 52–57. URL: <https://surl.li/knaqdt>

5. Кулішов В.С. Аналіз вітчизняного ринку праці щодо затребуваності фахівців за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки. *Імідж сучасного педагога*. 2022. № 4 (205). С. 27–31. URL: <https://surl.li/cqcfoh>

6. Кулішов В.С. Теоретичні і методичні аспекти проведення інтегрованих занять у закладі професійної освіти на засадах компетентнісного підходу: навчально-методичний посібник. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2021. 68 с. URL: <https://surl.li/pegeoj>

7. Пантюк Т., та ін. Інновації в освіті: необхідність, сутність, зміст. *Молодь і ринок*. 2020. № 6(185). С. 6–10. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2020.225537>

8. Сидоренко, В. В., Кулішов, В. С., & Торба, Н. Г. (2023). Інноваційні підходи до організації видів практик здобувачів вищої освіти в період воєнного стану. *Вісник Національної академії педагогічних наук України*, 5(1), 1-15. URL: <https://doi.org/10.37472/v.naes.2023.5110>

9. Шевчук С.С., Кулішов В.С. Дидактика професійної освіти: практико-зорієнтований аспект: навчально-методичний посібник. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПНУ, 2021. 212 с. URL: <https://surl.li/fxwvuc>

10. Chen X., et al. Detecting latent topics and trends in educational technologies over four decades using structural topic modeling: A retrospective of all volumes of *Computers & Education*. *Computers & Education*. 2020. Vol. 151. P. 103855. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2020.103855>

11. Rakhimov T., Mukhamediev M. Peculiarities of the implementation of the principles of the education of the future: analysis of the main dilemmas. *Futurity Education*. 2022. P. 4–13. DOI: <https://doi.org/10.57125/fed/2022.10.11.29>

Інформаційні ресурси

12. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського: офіційний сайт: [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://dnpb.gov.ua>

13. Закон України «Про вищу освіту»: [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

14. Закон України «Про освіту»: [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>

15. Міністерство освіти і науки України: офіційний сайт: [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.mon.gov.ua

16. Навчально-інформаційний портал БІНПО: офіційний сайт: [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://binpo.com.ua>

